

Majandus- ja infotehnoloogiaministri määruse „Töötukassa andmekogu põhimäärus“ eelnou seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga luuakse õiguslik alus ühtsele andmekogule, mis koondab Eesti Töötukassa (edaspidi *töötukassa*) andmekoguks kolm töötukassa järgmist andmekogu:

- töötuskindlustuse andmekogu,
- töötuna ja töötusajana arvel olevate isikute ning tööturuteenuste osutamise register ning
- töövõime hindamise ja töövõimetoetuse andmekogu.

Muudatuste eesmärk on suurendada õigusselgust nii töötukassa kui vastutava töötleja kui ka andmesubjektide ja andmesaajate jaoks. Ühtse andmekogu loomine lihtsustab andmekogu arenduste tegemist, suurendab arenduskiirust ja võimaldab vähendada arenduskulusid. Töödeldavate andmete koosseis liitmise tulemusel ei muutu.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Määrus kehtestatakse töötuskindlustuse seaduse § 35 lõike 2 alusel.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööhõive osakonna juhataja Kadi Kanarbik (5913 7963, kadi.kanarbik@mkm.ee), tööhõive osakonna töötushüvitiste ja tööturutoetuste juht Ingrid Erm-Eks (5913 7380, ingrid.erm-eks@mkm.ee), tööturuteenuste juht Kristi Suur (5913 9212, kristi.suur@mkm.ee), tööala asekanstler Ulla Saar (5919 8883, ulla.saar@mkm.ee), strateegiaosakonna töövaldkonna analüüsijuht Deisi Pohlak (5912 7349, deisi.pohlak@mkm.ee) ning Eesti Töötukassa juhatuse liikmed Sirlis Sõmer-Kull (614 8511, sirlis.somer-kull@tootukassa.ee) Reelika Leetmaa (614 8500, reelika.leetmaa@tootukassa.ee) ja Brit Rammul (614 8500, brit.rammul@tootukassa.ee), analüüsiosakonna juhataja Margit Paulus (614 8504, margit.paulus@tootukassa.ee), juriidilise osakonna juhataja Ira Songisepp (614 8520, ira.songisepp@tootukassa.ee) ja osakonnajuhataja asetäitja Irina Borozdina (614 8644, Irina.Borozdina@tootukassa.ee).

Eelnõu juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Ethel Bubör (626 9738, ethel.bubor@sm.ee) ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Ragnar Kass (5382 7706, ragnar.kass@mkm.ee). Eelnõu on keeletoimetanud Justiitsministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Airi Kapanen (Airi.Kapanen@just.ee).

1.3. Märkused

Eelnõuga ei asutata uut andmekogu, vaid reorganiseeritakse kolm olemasolevat ja kehtestatakse uus määruse terviktekst töötukassa järgmise kolme andmekogu põhimääruse asemel:

1) tervise- ja tööministri 20. mai 2016. a määrus nr 40 „Töövõime hindamise ja töövõimetoetuse andmekogu asutamise ja pidamise põhimäärus“;

2) tervise- ja tööministri 5. märtsi 2019. a määrus nr 8 „Töötuskindlustuse andmekogu põhimäärus“;

3) tervise- ja tööministri 5. mai 2019 määrus nr 9 „Töötuna ja töotsijana arvel olevate isikute ning tööturuteenuste osutamise registri asutamise ja pidamise põhimäärus“.

Eelnõu on seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse¹ (edaspidi IKÜM) tähenduses. IKÜM-i arvestades on eelnõus üle vaadatud isikuandmete töötlemise eesmärk, andmete juurdepääs, andmekoosseisude kirjeldus ja säilitamise tähtajad. Tagamaks, et isikuandmeid kogutakse täpselt ja selgelt kindlaks määratud ning õiguspärastel eesmärkidel ja neid ei töödeldata hiljem viisil, mis on nende eesmärkidega vastuolus (IKÜM-i artikli 5 lõike 1 punkt b), on üle vaadatud ka andmete töötlemise eesmärk. Andmekoosseisude kirjeldused on üle vaadatud, tagades minimaalsuse põhimõtte täitmise (IKÜM-i artikli 5 lõike 1 punkt c).

Andmekogusse kantud andmete säilitustähtaegade, sh logide säilitamistähtaegade puhul on lähtutud vajadusest täita IKÜM-i artikli 5 lõike 1 punktis e sätestatud säilitamise piirangu põhimõtet. Säilitamise piirangu põhimõtte eesmärk on sundida vastutavat töötlejat mõtlema, kui kaua on tal kindlaid isikuandmeid vaja, et oma töötlemise eesmärki saavutada. Säilitamise piirangu põhimõtte kohaselt ei tohi isikuandmeid säilitada kauem, kui see on vajalik selle eesmärgi täitmiseks, milleks isikuandmeid töödeldakse.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb seitsmest peatükist ja neljakümne viiest paragrahvist.

Töötukassa andmekogude haldamiseks on eri aegadel loodud erinevad infotehnoloogilised rakendused.

Töötukassa ühtse andmekogu ja sellega liidestatud infosüsteemi loomine võimaldab:

- lihtsustada ja muuta efektiivsemaks, aga vajadusel ka uuendada nii andmeanalüüsi kui ka infosüsteemide arhitektuuri ja kasutatavaid tehnoloogilisi lahendusi, täitmaks töötukassale pandud ülesandeid nii, et kasutatakse sama tehnilist lahendust, näiteks isikuandmete moodulit, vaidemenetluse moodulit jts,
- kasutada paindlikumalt ressursse² andmekogu pidamiseks,
- kokku hoida IT-arenduskulusid,
- vältida andmete dubleerimist mitmesse andmekogusse ning
- paremini tagada andmete terviklus.

Eelnõu 1 peatükk sätestab andmekogu üldsätted.

Eelnõu § 1 määrab kindlaks, et töötukassa andmekogu (edaspidi *andmekogu*) asutatakse töötuskindlustuse seaduse³ (TKindlS) alusel, sätestab andmekogu pidamise eesmärgid ning kehtestab andmekogu eesti- ja ingliskeelse nimetuse.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [määrus \(EL\) 2016/679](#) füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus)

² Ressursside all peetakse käesoleva eelnõu tähenduses silmas raha ja asjakohase personali aega ja erialaseid oskuseid.

³ [RT I, 30.06.2023, 90](#)

Lõike 1 järgi on andmekogu riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu. TkindIS-i § 35 lõike 2 kohaselt andmekogu asutab ja selle põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

Lõige 2 sätestab andmekogu ingliskeelse nimetuse.

Lõige 3 sätestab, et andmekogu pidamise eesmärgid tulenevad TkindIS § 35 lõikest 1 ehk eesmärk on võimaldada töötukassal täita talle tööturumeetmete seaduse⁴ (TöMS), TKindIS-i, töövõimetoetuse seaduse⁵ (TVTS) ja teiste seadustega pandud ülesandeid (näiteks välismaalaste seadus, sotsiaalmaksuseadus). Samuti tuleneb mitu töötukassa ülesannet Euroopa Liidu õigusaktidest.

TkindIS-ist tuleneb ka eesmärk tagada statistika ja analüüside tegemiseks vajalike andmete kogumine. See on vajalik, kuna töötukassa põhiülesannete täitmiseks, sh statistika ja analüüside tegemiseks, on sageli vaja töötukassa andmekogude andmeid kokku viia. Operatiivbaaside koormuse vähendamiseks ja andmetöötluse lihtsustamiseks on arendatud ühtne statistika- ja aruandlusmoodul (andmeladu), mille toimimise korraldust kirjeldatakse töötukassa andmekogu põhimääruses.

Eelnõu § 2 sätestab, et andmekogu vastutav töötleja on töötukassa, nii nagu ka eelnõu aluseks oleva kolme järgmise andmekogu puhul:

- a) töötuskindlustuse andmekogu,
- b) töötuna ja töötusajajana arvel olevate isikute ning tööturuteenuste osutamise register ning
- c) töövõime hindamise ja töövõimetoetuse andmekogu.

Eelnõu 2. peatükk sätestab andmekogu ülesehituse ja andmete kaitse.

Eelnõu § 3 sätestab andmekogu ülesehituse.

Lõiked 1 ja 2 sätestavad, et andmekogu koosseisu kuuluvad operatiivbaas ja andmeladu. Lisaks digitaalsetele andmetele kantakse andmekogusse andmed paberil esitatud alusdokumentidelt. Näiteks võidakse paberil esitada töödandja maksejõuetuse hüvitise taotlemise avaldus ja sellele lisatavad dokumendid.

Lõige 3 sätestab, et operatiivbaasi peetakse seadustest tulenevate ülesannete täitmiseks. Need ülesanded on näiteks töötuskindlustusstaazi üle arvestuse pidamine, töötuskindlustushüvitise, töötutoetuse ja töövõimetoetuse arvestamine ja määramine, töövõime hindamine ning tööturumeetme raames tööturuteenuste osutamine, sh kontrollimine, kas isik kuulub teenuse sihtrühma.

Lõiked 4 ja 5 sätestavad, miks andmeladu peetakse ja millistest andmetest see koosneb.

Lõige 4 ja 5 sätestavad, miks andmeladu peetakse ja millistest andmetest see koosneb. Andmeladu peetakse töötukassa äriprotsesside toetamiseks, vajaliku statistika ja analüüside ning prognooside (nt töötuskindlustusmakse määrade analüüs TkindIS-i § 41 lg 3 kohaselt) tegemiseks, mõju ja tulemuslikkuse hindamiseks (sh tööturumeetmete, töötushüvitiste,

⁴ [RT I, 06.07.2023, 110](#)

⁵ [RT I, 30.06.2023, 93](#)

töövõime hindamise ja töövõimetoetuse), vahendite planeerimiseks ja tegevuse korraldamiseks ning päringutele, sealhulgas teabenõuetele ja selgitustaotlustele vastamiseks.

Lisaks sellele on vaja andmekogusse registreeritud andmete alusel:

- koostada aruandeid partnerluslepingute raames (nt aruanded välisrahastusega projektides osalejate ja neile osutatud teenuste kohta),
- koostada aruandeid ja edastada detailandmeid Statistikaametile riikliku statistika tegemiseks,
- väljastada andmeid teadusuuringute tegemiseks ning töötukassa tegevust puudutava anonüümse statistika avaldamiseks avaliku sektori asutustele ja avalikkusele.

Samuti koostatakse andmelaos sisalduvate andmete alusel töötukassa juhtimiseks vajalikud regulaarsed aruanded ja ülevaatlik statistika klientide, pakutavate teenuste, töövõime hindamise ning makstavate hüvitiste ja toetuste kohta, mida kasutatakse töötukassa tegevuse korraldamiseks, tööturumeetmete planeerimiseks ja osutamiseks ning klientide nõustamiseks.

Andmelaos hoiustatakse ka andmeid, mille säilitustähtaeg on möödunud ja mis andmekogu põhimääruse kohaselt tuleb pseudonüümida. Kuna erinevate eesmärkide jaoks on vaja töödelda suurt andmehulka, on oluline et andmetöötlus ei koormaks operatiivbaasi tööd ega segaks igapäevast klienditeenindust. Andmelaos on võimalik eelnimetatud tegevuste jaoks andmed korraldada ja süstematiseerida, infosüsteemide tööd koormamata.

Eelnõu §-ga 4 sätestatakse dokumendid, mille alusel andmeid andmekogusse kantakse. Näiteks on alusdokumendiks avaldus, taotlus ja sellele lisatud dokumendid, aga ka tööturuteenuse osutaja esitatud dokumendid tööturumeetme raames tööturuteenuse osutamise kohta.

Eelnõu § 5 sätestab andmekogu andmete kaitse.

Lõige 1 ja 2 sätestavad, et andmekogu turbeaste on keskmine (M) ja andmekogu turvaklass on K2T1S2. Andmekogu turvaklass ja turbeaste on kindlaks määratud kooskõlas küberturvalisuse seaduse § 7 lõike 5 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 9. detsembri 2022. a määrusega nr 121 „Võrgu- ja infosüsteemide küberturvalisuse nõuded⁶“ ning vastavalt infoturbe eesmärkidele.

Valitud turvaosaklassid on eelnimetatud määruse kohaselt järgmised:

K2 – töökindlus – 99% (lubatud summaarne seisak nädalas u 2 tundi); nõutava reaktsiooniaja lubatud kasv tippkoormusel – minutid (1 : 10);

T1 – info allikas, selle muutmise ja hävitamise fakt peavad olema tuvastatavad ning info õigsuse, täielikkuse ja ajakohasuse kontrollimine erijuhtudel ja vastavalt vajadusele;

S2 – info asutusesiseseks kasutamiseks, info kasutamine on lubatud ainult kindlatele kasutajarühmadele ja juurdepääs teabele on lubatud juurdepääsu taotleva isiku teadmisyajaduse korral.

Eelnõu 3 peatükk sätestab andmekogu andmed.

Eelnõu 3. peatüki 1. jaos sätestatakse füüsilise isiku kohta kogutavad üldandmed.

Eelnõu § 6 sätestab füüsilise isiku kohta andmekogusse kantavate üldandmete loetelu, mida töötukassa kogub TöMS-i, TkindlS-i ja TVTS-i ning teistest seadustest tulenevate ülesannete täitmiseks.

Lõikes 1 on loetletud üldandmed, mis kantakse andmekogusse füüsiliste isikute kohta. Füüsiliseks isikuks on näiteks TöMS-i §-ide 3–5 alusel määratud töötu, muu isik ja töötaja, sotsiaalmaksu maksmist taotlenud füüsiline isik, kindlustatu, TkindlS-i § 3 lõike 2 punktis 5 nimetatud isik, kindlustushüvitise saaja ning töövõime hindamist ja töövõimetoetust taotlev isik.

Näiteks kantakse andmekogusse füüsilise isiku ees- ja perekonnanimi ning isikukood ja välisriigi isikukoodi väljastanud riik, isikukoodi puudumisel sünniaeg ja sugu. Samuti kantakse andmekogusse isiku elukoha aadressiandmed, kontaktandmed, surmaandmed ja pangakonto number ja isiku nimi, kui raha kantakse teise isiku pangakontole. Elukoha aadressiandmed saadakse isikult või rahvastikuregistrist ning on aluseks ravikindlustusele ning sõidu- ja majutustoetuse maksmisel. Kontaktandmed on vajalikud isikule otsuste kättetoimetamiseks. Rahvastikuregistri andmetele tuginedes kantakse andmekogusse isiku surmaandmed, et oleks võimalik tagada haldusmenetluste lõpetamine ja andmete säilitamise tingimuste täitmine, arvestades isiku surma kuupäeva. Töötukassal on tarvis teada isiku surma fakti ja aega.

Lõige 2 sätestab esindaja kohta andmekogusse kantavad andmed, milleks peale käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1,2 ja 5 loetletud andmete on esindusõiguse andmed⁷, sealhulgas nii nende andmete alus kui ka ulatus.

Eelnõu 3. peatüki 2. jaos sätestatakse TöMS-i alusel andmekogusse kantavad andmed.

Eelnõu §-ga 7 sätestatakse tööturuteenuste ja -toetuste taotleja ning tingimustele vastamise andmed.

Lõikes 1 sätestatakse, mis andmeid andmekogusse kantakse TöMS-i §-i 4 alusel määratud töötu, muu isiku ja töötaja ning sotsiaalmaksu maksmist taotlenud füüsilise isiku kohta lisaks määruse §-s 6 nimetatud füüsilise isiku üldandmetele. Andmekogusse kantud andmetel on informatiivne tähendus, st andmekogusse kantud andmete põhjal tehakse otsuseid, mis tekitavad isikule õigusi, näiteks õigus saada tööturuteenuseid ja -toetusi, olla töötuna arvel jts.

Lõikes 2 nimetatakse lisaandmed, mida kogutakse konkreetsete tööturumeetmete raames osutatavate tööturuteenuste tingimustele vastavusega seoses. Andmekogusse kantud andmete põhjal otsustatakse, kas isikul on õigus taotletud tööturuteenusele, st kas isik vastab tööturuteenuse saamise tingimustele.

Eelnõu §-ga 8 sätestatakse töötuna arvelevõtmise kohta andmekogusse kantavad andmed.

Lõikes 1 on sätestatud töötuna arvelevõtmise taotlemise korral andmekogusse kantavad andmed. Näiteks avalduse esitamise kuupäev ja töötuna arvele võtmise otsustamise alusandmed.

Lõikes 2 on sätestatud töötuna arvelevõtmise otsustamise alusandmed, st TöMS-i §-s 8 sätestatud andmed, mille põhjal töötukassa otsustab isiku töötuna arvelevõtmise. Töötuna

⁷ isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood ja välisriigi isikukoodi väljastanud riik, isikukoodi puudumisel sünniaeg ja sugu, kontaktandmed.

võetakse arvele isik, kes ei ole hõivatud TöMS-i § 8 lõikes 4 nimetatud tegevusega. Andmekogusse kantakse andmed selle kohta, kas isik on või ei ole hõivatud nimetatud tegevusega.

Lõikes 3 sätestatakse andmed, mis kantakse andmekogusse, kui isik võetakse töötuna arvele. Andmekogusse kantakse töötuna arvelevõtmise kuupäev, vastava otsuse andmed ja töökeskse nõustamise andmed. Kui isiku töötuna arvelolek lõpetatakse, kantakse andmekogusse töötuna arveloleku lõpetamise kuupäev, põhjus ja vastava otsuse andmed.

Lõikes 4 sätestatakse andmed, mis kantakse andmekogusse, kui isikut ei võeta töötuna arvele. Kui töötuna arvelevõtmise avaldus jäetakse läbi vaatamata, kantakse andmekogusse avalduse läbivaatamata jätmise teate põhjus ja vastava teate andmed. Samad andmed kantakse andmekogusse siis, kui töötuna arvelevõtmisest).

Lõike 5 järgi kantakse andmekogusse töötuna arvelevõtmisega seotud otsuste muutmise ja kehtetuks tunnistamise otsuste põhjused ja muud andmed (otsuse kuupäev ja number).

Eelnõu §-s 9 sätestatakse tegevuskava kohta andmekogusse kantavad andmed.

Näiteks kantakse andmekogusse:

- a) isiku töösoovid ja eesmärk,
- b) töö leidmiseks ja sobivale tööle asumiseks või töötamise jätkamiseks vajalikud tegevused ning nende tulemused,
- c) nõustamiskohtumise aeg ja viis ning nõustamisel osalemata jätmise põhjus, aga ka
- d) kokkulepped, milliste tööturuteenuste saamises inimene osaleb.

Tegevuskava koostatakse töötule, aga ka muule isikule ja töötajale, kui see on muu hulgas vajalik tööturuteenuse saamiseks.

Eelnõu §-s 10 sätestatakse tööandja ja tööturuteenuse osutaja kohta andmekogusse kantavad andmed. Tööandjaks ja tööturuteenuse osutajaks võib olla nii juriidiline kui ka füüsiline isik ning füüsilisest isikust ettevõtja.

Lõikes 1 on sätestatud andmed, mis kantakse andmekogusse, kui tööandja või tööturuteenuse osutaja on juriidiline isik. Andmekogusse kantakse juriidilise isiku vorm (osaühing, mittetulundusühing, sihtasutus vm), registrikood ja nimi ning peamine tegevusala ja töötajate arv. Andmekogusse kantakse ka juriidilise isiku kontaktandmed (postiaadress, telefon, e-posti aadress), kontaktisiku nimi, isikukood, telefoninumber ja e-posti aadress ning töötukassaga kontaktivõtu kuupäev, viis ja sisu.

Lõikes 2 on sätestatud, millised andmed kantakse andmekogusse, kui tööandja või tööturuteenuse osutaja on füüsilisest isikust ettevõtja (FIE). Sel juhul kantakse andmekogusse FIE registrikood ja isikukood, nimi, põhitegevusala ja töötajate arv, kontaktandmed (postiaadress, telefon, e-posti aadress) kontaktisiku nimi, isikukood, telefoninumber ja e-posti aadress ning töötukassaga kontaktivõtu kuupäev, viis ja sisu.

Lõikes 3 on sätestatud andmed, mis kantakse andmekogusse, kui tööandja või tööturuteenuse osutaja on füüsiline isik. Andmekogusse kantakse määru § 6 lõike 1 punktides 1, 2, 4 ja 5 nimetatud andmed ning töötukassaga kontaktivõtu kuupäev, viis ja sisu.

Eelnõu §-s 11 on sätestatud andmed, mis kantakse andmekogusse kõikide tööturumeetmete raames osutatavate tööturuteenuste kohta. Lisaks kantakse andmekogusse määruse §-des 12–20 nimetatud tööturuteenuse saamise tingimustele vastamist tõendavad andmed ning teenuse osutamisega seotud andmed ehk andmed, mida ei ole nimetatud määruse § 11 lõikes 1.

Eelnõu §-s 12 sätestatakse töövahenduse kohta andmekogusse kantavad andmed.

Lõike 1 järgi kantakse andmekogusse andmed vaba töökoha (näiteks töökoha asukoht ja ametinimetus), töökohale kandideerijale esitatavad nõuded), töösuhte (näiteks kas on tähtajatu või tähtajaline töösuhe ning pakutava töötasu suurus, kui tööandja on selle teatanud) ja töökoha vahendamise viisi kohta (näiteks avalik).

Lõike 2 järgi kantakse andmekogusse töövahenduse osutamisel Euroopa tööturuasutuste võrgustiku (EURES) kaudu vabade töökohtade ja töö taotlejate vahendamist reguleerivates Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud andmed.

Lõike 3 järgi kantakse andmekogusse andmed selle kohta, kas tööd otsiva isiku isikuandmeid võib edastada tööandjale või EURESe portaali. Andmed kantakse andmekogusse, kui isik on andnud selleks oma nõusoleku.

Eelnõu §-is 13 sätestatakse karjääriteenuste kohta andmekogusse kantavad andmed. Nii karjääriinfo vahendamise kui ka karjäärinõustamise kohta kantakse andmekogusse kokkuvõtte.

Eelnõu §-is 14 sätestatakse töökeskse nõustamise kohta andmekogusse kantavad andmed.

Lõike 1 järgi kantakse andmekogusse töökeskse nõustamise käigus koostatud tegevuskava andmed ehk määruse §-s 9 nimetatud andmed. Töökesksel nõustamisel analüüsitakse koos inimesega tema olukorda, töö leidmise või tööl püsimise võimalusi, koostatakse tegevuskava, kus kavandatakse vajalikud tegevused töö leidmiseks ja sobivale tööle asumiseks või töötamise jätkamiseks.

Lõike 2 järgi kantakse andmekogusse tööklubis osalemise kokkuvõtte andmed, nagu inimese oskused ja motivatsioon tööd otsida ja tööle asuda, teemad, mis huvitasid teda kõige enam ning suurimad takistused töö leidmisel.

Eelnõu §-is 15 sätestatakse oskuste arendamise kohta andmekogusse kantavad tööturuteenuste andmed. Oskuste arendamise teenused on tööturukoolitus, kvalifikatsiooni saamise toetamine, koolitustoetus ja tööpraktika.

Punkti 1 järgi kantakse tööturukoolitusel andmekogusse koolituse andmed (näiteks koolitaja ja koolituse nimi, koolituse maht ja kestus).

Punkti 2 järgi kantakse tasemeõppes osalemisel andmekogusse nominaalne õppeaeg.

Punkti 3 järgi kantakse kvalifikatsiooni saamise toetamisel andmekogusse kvalifikatsiooni ja kulu tõendavad andmed (näiteks kvalifikatsiooni omandamist tõendav dokument pädevustunnistus/sertifikaat, kvalifikatsiooni kulu ja tasumist tõendav arve, maksekorraldus või kassaorder).

Punkti 34 järgi kantakse koolitustoetusel andmekogusse koolitaja, koolituse ja koolitusel osalejate andmed ning kulu tõendavad andmed (näiteks koolitusasutuse nimi koos registrikoodiga, koolituse nimi, maht, periood, toimumise koht, koolitatava ametinimetus ja

töösuhte kestus, koolituse arve, maksekorraldus, koolituse läbimist tõendav tunnistus või tõend).

Punkti 5 järgi kantakse tööpraktikal andmekogusse päevik ja selle esitamise kuupäev.

Eelnõu §-is 16 sätestatakse ettevõtluse toetamise kohta andmekogusse kantavad tööturuteenuste andmed. Ettevõtluse toetamise teenused on ettevõtluse alustamise toetus ja ettevõtluse järelteenused.

Punkti 1 järgi kantakse ettevõtluse alustamise toetusel andmekogusse asutatava ettevõtja vorm, asutatava ettevõtte tegevusala, ettevõtluse alustamise toetusega loodavate töökohtade arv, toetuse kasutamise aruande esitamise kuupäev ning aruande kontrolli kuupäev ja toetuse kasutamise tingimustele vastamise andmed.

Punkti 2 järgi kantakse ettevõtluse järelteenustel andmekogusse koolitaja nimi ja registrikood ning koolituse ning kulu tõendavad andmed (koolituse nimi, mentori nimi ja isiku- või registrikood, koolituse läbimist tõendav dokument, koolitaja arve koolitusel osalejale, koolituskulu/arve maksmist tõendav dokument, so maksekorraldus või kassaorder).

Eelnõu §-is 17 sätestatakse töövalmiduse toetamise kohta andmekogusse kantavad tööturuteenuste andmed. Töövalmiduse toetamise teenused on tööharjutus, nõustamisteenused, kogemusnõustamine ja individuaalsed lahendused.

Punktide 1–3 järgi kantakse tööharjutusel, nõustamisteenustel ja kogemusnõustamisel andmekogusse teenusel osalemise kokkuvõtte.

Punkti 4 järgi kantakse individuaalsetel lahendustel andmekogusse kulu tõendavad andmed (näiteks osavõtuandmed, arve).

Eelnõu §-s 18 sätestatakse töövõime toetamise kohta andmekogusse kantavad tööturuteenuste andmed. Töövõime toetamise teenused on tööruumide ja -vahendite kohandamine, tööalane abivahend, tööalane rehabilitatsioon ja toetatud töölerakendamine.

Punkti 1 järgi kantakse tööruumide ja -vahendite kohandamise korral andmekogusse kohandatava ehitise, ruumi või töövahendi nimetus ning kulu tõendavad andmed (näiteks arve, maksedokument).

Punkti 2 järgi kantakse tööalasel abivahendi kasutada andmise korral andmekogusse töökoha eksperthinnang, töötamiseks vajaliku abivahendi liik ja nimetus ning abivahendi võõrandamise kuupäev ja põhjus.

Punkti 3 järgi kantakse andmekogusse tööalase rehabilitatsiooni tegevuskava ja lõpphinnangu kuupäev ja sisu.

Punkti 4 järgi kantakse toetatud töölerakendamise korral andmekogusse asjakohane tegevuskava ja tööturuteenuse osutaja hinnangu kuupäev ja sisu.

Eelnõu §-is 19 sätestatakse tööle asumise ja tööl püsimise toetamise kohta andmekogusse kantavad tööturuteenuste andmed, nagu palgatoetus, alaealise töötamise toetamine ning rahvusvahelise kaitse saaja töötamise toetamine.

Punkti 1 järgi kantakse palgatoetusel andmekogusse töökoha ja töösuhte andmed (ametinimetus, töökoha asukoht, töölepingu tähtaeg, tööle asumise kuupäev, eeldatav töötasu ja tasu maksmise kuupäev) ning tööandja deklareeritud töötasu.

Punkti 2 järgi kantakse alaealise töötamise toetamisel andmekogusse alaealise töötaja kohta deklareeritud töötasud.

Punkti 3 järgi kantakse rahvusvahelise kaitse saaja töötamise toetamisel andmekogusse kulu tõendavad andmed ning tõlketeenuse osutaja nimi ja registrikood ja osutamise ajavahemik.

Eelnõu §-s 20 sätestatakse tööturuteenustel osalemise toetamise kohta andmekogusse kantavad tööturutoetuste andmed. Tööturuteenustel osalemise toetamise tööturutoetused on stipendium ning sõidu- ja majutustoetus.

Punktide 1–5 järgi kantakse andmekogusse järgmised andmed: tööturuteenus, millel osalemise eest stipendiumi ning sõidu- ja majutustoetust makstakse, tööturuteenuses osalemise ajavahemik, tööturuteenuses osaletud päevade arv, tööturuteenuse osutamise koha ja isiku elukoha vaheline kaugus kilomeetrites, stipendiumi ning sõidu- ja majutustoetuse suurus.

Eelnõu §-s 21 on sätestatud töötutoetuse kohta andmekogusse kantavad andmed.

Lõikes 1 on sätestatud töötutoetuse taotlemisel andmekogusse kantavad andmed. Andmekogusse kantakse töötutoetuse saamiseks avalduse esitamise kuupäev ja toetuse määramise või määramata jätmise otsustamiseks vajalikud andmed: töötuna arvelevõtmisele eelnenud 12 kuu jooksul TöMS-i § 18 lõigetes 3 ja 5 nimetatud tegevusega hõivatus ning hõive algus- ja lõppkuupäev, viimase töö- või teenistussuhte lõpetamise põhjus ning andmed selle kohta, kas töötü kuusissetulek on suurem kui 31-kordne töötutoetuse päevamäär.

TöMS-i § 18 lõigetes 3 ja 5 nimetatud tegevusega (töötamine, õppimine, teatud vanuses lapse kasvatamine jne) vähemalt 180-päevane hõivatus annab õiguse saada töötutoetust. Viimase töö- või teenistussuhte lõpetamise põhjusest oleneb töötutoetuse saamise aeg (270 või 210 päeva). TöMS-i § 18 lõike 1 kohaselt on töötutoetust õigus saada töötul, kelle ühe kuu sissetulek on väiksem 31-kordsest töötutoetuse päevamäärast. TöMS-i § 18 lõikes 2 on loetletud sissetuleku liigid, mida töötü sissetuleku hulka ei arvata.

Lõike 2 järgi kantakse töötutoetuse määramise korral andmekogusse otsuse kuupäev ja number ning ajavahemik, mille jooksul on isikul õigus saada töötutoetust.

Lõike 3 järgi kantakse andmekogusse töötutoetuse määramata jätmise korral avalduse läbivaatamata jätmise teate või toetuse määramata jätmise otsuse põhjus, kuupäev ja number.

Lõikes 4 on sätestatud andmed, mis kantakse andmekogusse töötutoetuse arvutamisel. Töötutoetust arvutatakse üks kord kuus isiku töötukassasse töökesksele nõustamistele pöördumiste vaheliste päevade eest. Andmekogusse kantakse töötutoetuse arvutamise kuupäev, ajavahemik, mille eest töötutoetust arvutatakse, ja arvutatud toetuse suurus.

Lõikes 5 on sätestatud andmed, mis kantakse andmekogusse töötutoetuse maksmise peatamise korral: toetuse maksmise peatamise otsuse andmed ja põhjus ning ajavahemik, mille eest toetust ei maksta.

Lõikes 6 on sätestatud töötutoetuse maksmise ennetähtaegse lõpetamise korral andmekogusse kantavad andmed: toetuse maksmise lõpetamise otsuse andmed ja põhjus ning kuupäev, millest alates toetust ei maksta.

Lõikes 7 on sätestatud töötutoetuse määramise või määramata jätmise otsuse ja töötutoetuse maksmise peatamise või ennetähtaegse lõpetamise otsuse muutmise või kehtetuks tunnistamise korral andmekogusse kantavad andmed (vastava otsuse põhjus, kuupäev ja number).

Eelnõu §-s 22 on sätestatud töökoha täitmiseks välismaalasega loa taotlemisel ja selle andmise otsustamisel andmekogusse kantavad andmed.

Lõikes 1 loetletakse töökoha täitmiseks välismaalasega loa taotlemise korral andmekogusse kantavad andmed. Andmekogusse kantakse loa saamiseks taotluse esitanud tööandja nimi ja registrikood, taotluse esitamise kuupäev, töökoha nimetus ja sellele esitatavad kvalifikatsiooni- ja kutsenõuded ning töökoha asukoht.

Lõike 2 järgi kantakse andmekogusse tööandjale loa andmise korral töötukassa otsuse kuupäev ja number.

Lõike 3 järgi kantakse andmekogusse tööandjale loa andmisest keeldumise korral loa saamiseks esitatud taotluse läbivaatamata jätmise teate või loa andmisest keeldumise põhjus ning teate ja otsuse kuupäev ja number.

Lõike 4 järgi kantakse andmekogusse loa andmise või sellest keeldumise otsuse muutmise või kehtetuks tunnistamises korral vastava otsuse põhjus, kuupäev ja number.

Eelnõu §-s 23 on sätestatud sotsiaalmaksu maksmist taotlenud isiku kohta andmekogusse kantavad andmed.

Lõike 1 järgi kantakse andmekogusse sotsiaalmaksu maksmist taotlenud isiku kohta järgmised andmed: avalduse esitamise kuupäev, andmed, mis tõendavad, et isik on osalenud tuumakatastroofi, tuumakatsetuse või aatomielektrejaama avarii tagajärgede likvideerimises ning andmed, mis tõendavad, et isik ei tööta ega saa riiklikku pensioni.

Lõike 2 järgi kantakse andmekogusse isiku eest sotsiaalmaksu maksmise korral vastava otsuse andmed ja sotsiaalmaksu maksmise alguskuupäev.

Lõike 3 järgi kantakse andmekogusse isiku eest sotsiaalmaksu maksmisest keeldumise avalduse läbivaatamata jätmise teate või maksmisest keeldumise otsuse põhjus ja andmed.

Lõike 4 järgi kantakse sotsiaalmaksu maksmise lõpetamise korral andmekogusse vastava otsuse andmed ning sotsiaalmaksu maksmise lõpetamise põhjus ja maksmise lõpu kuupäev.

Lõike 5 järgi kantakse andmekogusse sotsiaalmaksu maksmise, maksmisest keeldumise ning maksmise lõpetamise otsuse muutmise või kehtetuks tunnistamise korral vastava otsuse põhjus, kuupäev ja number.

Eelnõu 3. peatüki 3. jaos sätestatakse TkindlS-i alusel andmekogusse kantavad andmed.

Eelnõu §-des 24–27 sätestatakse TkindlS-i alusel andmekogusse kantavate andmete loetelu. Andmed on vajalikud töotuskindlustushüvitise, kindlustushüvitise koondamise korral ja tööandja maksejõuetuse hüvitise määramiseks ning vajaliku haldusmenetluse läbiviimiseks. Samuti on andmed vajalikud töotuskindlustusstaaži üle arvestuse pidamiseks.

Eelnõu §-is 24 sätestatakse andmed, mis kantakse andmekogusse kindlustatu ja TkindlS-i § 3 lõike 2 punktis 5 nimetatud töotava isiku kohta lisaks määruse §-is 6 nimetatud üldandmetele. Andmete andmekogusse kandmise vajadus tuleneb TkindlS-i § 3 lõikest 1 (kindlustatu), §-st 7 (töotuskindlustusstaaž) ja §-st 40 (töotuskindlustusmakse objekt).

Punkti 1 kohaselt kantakse andmekogusse TkindlS-i § 40 lõikes 1 nimetatud tasude suurus kuude ja tööandjate kaupa.

Punkti 2 kohaselt kantakse andmekogusse TkindlS-i § 7 lõikes 1 nimetatud isikute töotamise alustamise ja lõpetamise kuupäev, töotamise liik ning pikaajalisse välislähetusse saadetud ametnikuga kaasasoleva mittetöotava abikaasa või registreeritud elukaaslase ja Eesti Vabariigi välisesinduses töotava teenistujaga kaasasoleva mittetöotava abikaasa või registreeritud elukaaslase tasu saamise alguse ja lõpu kuupäev.

Punkti 3 kohaselt kantakse andmekogusse töotuskindlustusstaaž, mida arvestatakse kuudes ja aastates iga kindlustatu kohta vajaduse tekkimise seisuga, välja arvatud TkindlS-i § 3 lõike 2 punktis 5 nimetatud isikute kohta;

Punkti 4 kohaselt kantakse andmekogusse kindlustusstaaži arvestuse lõpetamise ja selle nulliks lugemise päev, välja arvatud TkindlS-i § 3 lõike 2 punktis 5 nimetatud isikute kohta.

Punkti 5 kohaselt kantakse andmekogusse tööandja nimi ja registri- või isikukood.

Eelnõu §-s 25 sätestatakse andmed, mis kantakse andmekogusse töotuskindlustushüvitise taotlemisel. Sealhulgas kantakse andmekogusse andmed kindlustatule hüvitise määramise või määramata jätmise kohta.

Punktide 1–3 kohaselt kantakse andmekogusse isiku viimase töö- või teenistussuhte lõpetamise kuupäev ja alus, viimase võlaõigusliku teenuse osutamise lepingu või abikaasa või registreeritud elukaaslase tasu maksmise lõpetamise kuupäev ning ametniku teenistusstaaži pikkus. Need andmed on vajalikud, et tuvastada TkindlS-i § 6 või § 8 alusel õigus töotuskindlustushüvitisele.

Punktide 4–8 kohaselt kantakse andmekogusse isiku puhkuste, ajutise töövõimetuse ning aja-, asendus- või reservteenistuse perioodid (need andmed on vajalikud, kuna need mõjutavad kindlustatu töotuskindlustusstaaži arvestust) ning paindliku vanaduspensioni alguse kuupäev (töotuskindlustushüvitise maksmine lõpetatakse paindliku vanaduspensioni määramise päevast arvates TkindlS-i § 13 lg 1 p 6 kohaselt).

Punktides 9–21 loetletakse andmekogusse kantavad hüvitise määramise või määramata jätmisega seotud otsuste andmed ning avalduse läbivaatamata jätmise teate andmed. Samuti andmed hüvitise suuruse, maksmise perioodi ning hüvitise maksmise lõpetamise kohta.

Eelnõu §-s 26 sätestatakse andmed, mis kantakse andmekogusse kindlustushüvitise koondamise korral ja tööandja maksejõuetuse hüvitise taotlemisel. Sealhulgas kantakse andmekogusse andmed hüvitise määramise või määramata jätmise kohta.

Lõigete 1–3 kohaselt kantakse andmekogusse isiku, kellele kohta hüvitist taotletakse, tööandja ning töö- või teenistussuhte andmed. Samuti kantakse andmekogusse hüvitise määramise või määramata jätmisega seotud otsuste andmed ning avalduse läbivaatamata jätmise teate andmed. Andmekogusse kantakse ka andmed hüvitise suuruse ja väljamaksmise kuupäeva kohta.

Eelnõu §-s 27 sätestatakse andmed, mis kantakse andmekogusse kindlustatu ja tööandja töötuskindlustusmaksete kohta.

Eelnõu 3. peatüki 4. jaos sätestatakse TVTS-i alusel andmekogusse kantavad andmed.

Eelnõu §-ides 28–36 sätestatakse TVTS-i alusel andmekogusse kantavate andmete loetelu.

Andmed on vajalikud töövõime hindamiseks ja töövõimetoetuse määramiseks, samuti sotsiaalmaksu maksmiseks erijuhtudel tulenevalt sotsiaalmaksuseaduse § 6 lõike 1 punktist 5 ja lõikest 3 ning liikluskindlustusega tegelevalt kindlustusandjalt töövõimetoetuse tagasinõudmiseks.

Eelnõu §-s 28 sätestatakse andmed, mis kantakse andmekogusse töövõime hindamist ja töövõimetoetust taotleva füüsilise isiku kohta lisaks määruse § 6 nimetatud füüsilise isiku üldandmetele. Andmete andmekogusse kandmise vajadus tuleneb TVTS-i § 2 (õigustatud isikud) lõigetest 1 ja 2, §-st 6 (töövõime hindamise taotlemine) ja §-st 15 (töövõimetoetuse taotlemine).

Andmekogusse kantakse andmed isiku kodakondsuse, teovõime, elamisloa või elamisõiguse kehtivuse aja, rahvusvahelise kaitse saaja, ajutise kaitse saaja või rahvusvahelise kaitse taotleja seisundi, töötamise, õppimise ning ettevõtlusega tegelemise ja ettevõtluskonto omamise kohta. Kodakondsuse ja elamisloa andmed on vajalikud, et tuvastada isiku seaduslik alus riigis viibimiseks.

Eelnõu § 29 sätestab andmekogusse kantavad tööandja, liikluskindlustusega tegeleva kindlustusandja ja tervishoiuteenuse osutaja andmed.

Vastavalt sotsiaalmaksuseaduse § 6 lõike 1 punktile 5 maksab avalik-õiguslik juriidiline isik sotsiaalmaksu äriühingu, mittetulundusühingu, sihtasutuse või füüsilisest isikust ettevõtja töötaja eest, kellel on osaline või puuduv töövõime. Tööandja, kelle töötajal on tuvastatud osaline või puuduv töövõime, taotleb riigipoolse sotsiaalmaksu maksmist töötukassalt. Taotluse esitamisel kantakse andmekogusse sotsiaalmaksu maksmist taotleva tööandja andmed.

TVTS-i § 20¹ kohaselt nõuab töötukassa liikluskindlustusega tegelevalt kindlustusandjalt isikule väljamakstud töövõimetoetuse tagasi, kui töövõimetoetust saaval isikul tekib nõudeõigus liikluskindlustusega tegeleva kindlustusandja vastu. Seega kantakse andmekogusse liikluskindlustusega tegeleva kindlustusandja andmed.

Samuti kantakse andmekogusse andmed tervishoiuteenuse osutaja kohta. Andmekogusse kantakse nende tervishoiuteenuse osutajate andmed, keda kaasatakse töövõime hindamisse eksperdiarvamuse saamiseks TVTS-i § 7 lõike 1 alusel. Andmekogusse kantakse tervishoiuteenuse osutaja nimi, registri- või isikukood, aadress, e-posti aadress ja telefon. Andmete kandmise vajadus tuleneb TVTS-i § 7 lõikest 2.

Eelnõu § 30 sätestab töövõime hindamise taotluselt andmekogusse kantavad andmed.

Lõike 1 punkti 1 kohaselt kantakse andmekogusse töövõime hindamise taotluse esitamise kuupäev. Taotluse esitamise kuupäev tuleb andmekogusse kanda põhjusel, et osaline või puuduv töövõime tuvastatakse tagasiulatuvalt alates töövõime hindamise taotluse esitamise päevast.

Punkti 2 kohaselt kantakse andmekogusse inimese nõusolek tema kohta tervise infosüsteemis olevate andmete kasutamiseks. Isik annab nõusoleku töövõime hindamise taotluse esitamisel TVTS-i § 6 lõike 1 alusel.

Punkti 3 kohaselt kantakse andmekogusse andmed taotleja pere- või raviarsti kohta (nimi, eriala, asutus ja kontaktandmed). Vastavalt TVTS-i § 6 lõikele 4 peab isik olema kuue kuu jooksul enne töövõime hindamise taotluse esitamist käinud perearsti, teda põhiliselt raviva eriarsti või töötervishoiuarsti vastuvõtul. Tegemist on tervishoiuteenuse osutajatega tervishoiuteenuste korraldamise seaduse tähenduses. Taotleja peab nimetama taotlusel vähemalt ühe arsti, kelle vastuvõtul ta on käinud. Andmekogusse kantakse iga taotlusele märgitud arsti ees- ja perekonnanimi ning asutuse nimi.

Lisaks kantakse andmekogusse andmed teiste spetsialistide kohta, kes omavad lisainfot taotleja ravi, rehabilitatsiooni või tervise kohta. Teisteks spetsialistideks on näiteks sotsiaaltöötaja, psühholoog, sotsiaalhoolekandeteenuse osutaja või mõni muu spetsialist. Nende spetsialistide andmed, kes saaksid töövõime hindamiseks lisaandmeid anda, võib isik taotlusele lisada soovi korral. Andmekogusse kantakse iga taotlusele märgitud spetsialisti ees- ja perekonnanimi ning asutuse nimi.

Punkti 4 kohaselt kantakse andmekogusse andmed taotleja töövõimet välistava seisundi esinemise kohta.

Punkti 5 kohaselt kantakse andmekogusse andmed abivahendite, kõrvalise abi, rehabilitatsiooni ja sotsiaalteenuste kasutamise kohta.

Lõike 2 kohaselt kantakse andmekogusse taotleja hinnang oma kehalise ja vaimse võimekuse kohta vastavalt tervise- ja tööministri 7. septembri 2015. aasta määruse nr 39 "Töövõime hindamise taotlusele kantavate andmete loetelu, töövõime hindamise tingimused ja töövõimet välistavate seisundite loetelu" § 3 lõigetele 2 ja 3.

Lõike 3 kohaselt kantakse andmekogusse andmed taotleja erivajadusest tingitud lisakulude olemasolu kohta TVTS-i § 7 lõike 3 tähenduses. Nimetatud lisakuludeks on nt vajadus viipekeele tõlgi, tugiisiku, eritranspordi vms järele juhtudel, kui olemasolevate andmete põhjal ei ole võimalik taotleja töövõimet hinnata ning töötukassa saadab eksperdiarvamuse saamiseks taotleja töövõime hindamisse kaasatud tervishoiuteenuse osutaja vastuvõtule. Sellisel juhul katab erivajadusega seotud kulu töötukassa. Andmekogusse kantakse erivajaduse liik.

Eelnõu § 31 sätestab loetletakse andmekogusse kantavad eksperdiarvamuse andmed. Vastavalt TVTS-i 7 lõikele 1 hindab töövõimet töötukassa, kaasates eksperdiarvamuse saamiseks vajaduse korral tervishoiuteenuse osutajaid tervishoiuteenuste korraldamise seaduse tähenduses ja teisi eksperte.

Lõike 1 kohaselt kantakse andmekogusse eksperdiarvamuse andmed, milleks on: eksperdiarvamuse liik (lihtsustatud, dokumendipõhine, visiidipõhine); eksperdiarvamuse andmise kuupäev; eksperdiarvamuse andja ees- ja perekonnanimi; eksperdiarvamuse andja hinnang, kas meditsiiniliste andmete alusel taotleja tervises seisund vastab või ei vasta taotleja hinnatud piirangu raskusastmele; eksperdiarvamuse andja põhjendus, kui meditsiiniliste andmete alusel taotleja tervises seisund ei vasta taotleja hinnatud piirangu raskusastmele; andmed erijuhtumi esinemise kohta; andmed töövõimet välistava seisundi esinemise kohta; diagnoosid ja seisundid, millele eksperdiarvamus tugineb; piirangu raskusaste; piirangu avaldumine, põhjus ja mõju tegutsemisvõimele; objektiivne staatus ja uuringutulemused; piirangu põhjustanud tervisekahjustuse kulg; kokkuvõttev kirjeldus piirangu avaldumise, põhjuste ja raskusastmete koosmõjust taotleja tegutsemisvõimele; tegevused, mille täitmine on välistatud või piiratud osalise või puuduva töövõime korral; taotleja töövõime ulatus ja kestus koos põhjendusega; seisundi prognoos; soovitud sobivate ja ebasobivate töötingimuste kohta; hindamise käigus selgunud vajaduse korral soovitud abivahendi kasutamise ja töövõime toetamise kohta.

Experdiarvamusi annavad tervishoiuteenuse osutajad ja arstiõppe läbinud töötukassa töötajad. Paragrahvis 29 on sätestatud, millised andmed tervishoiuteenuse osutajate kohta andmekogusse kantakse. Eksperdiarvamuse andja andmed on vajalikud, et seostada konkreetse isiku töövõime hindamine selle käigus eksperdiarvamuse andnud tervishoiuteenuse osutajaga.

Experdiarvamuse andmed kantakse andmekogusse käesoleva määruse § 30 lõikes 2 nimetatud valdkondade kaupa. Eksperdiarvamuse andmise käigus kinnitab selle andja taotleja poolt taotlusel märgitud piirangu ulatust või korrigeerib seda. Iga piirangu juurde lisab ekspertarst selle aluseks oleva(d) diagnoosi(d). Diagnooside kohta info saamiseks teeb eksperdiarvamuse andja päringu tervise infosüsteemi. Eksperdiarvamuse andja märgib diagnoosi(d) iga valdkonna juures, milles taotlejal tegevuspiirang esineb. Ühtlasi märgib eksperdiarvamuse andja piirangu raskusastme, kirjeldab piirangu avaldumist ja mõju taotleja tegevusvõimele ning piirangu põhjust igas valdkonnas, kus piirang esineb. Kõik nimetatud andmed kantakse andmekogusse. Lisaks kantakse andmekogusse taotleja hinnang, mille ta andis piiranguga valdkonna kohta, ning eksperdiarvamuse andja hinnang taotleja kohanemisele selle piiranguga.

Andmekogusse kantakse ka kinnitus taotleja poolt taotlusele märgitud töövõimet välistava seisundi esinemise kohta ning erijuhtudel esinevate piirangute andmed. Erijuhtude alla kuuluvad korduvate ägenemiste riskiga haigused, kiire progresseerumise riskiga haigused, sagedast päevaravi kasutamist nõudvad haigused jm individuaalse riski alusel hinnatud meditsiinilised rasked seisundid, mille puhul hindamise käigus ei pruugi olla rasket või täielikku tegevuspiirangut, kuid taotleja tervis on ohus, kui ta jätkab tööturul osalemist tavapärasel määral.

Samuti kantakse andmekogusse taotleja tegevused, mis tulenevalt taotlejal esinevatest piirangutest on välistatud. Lisaks kantakse andmekogusse taotleja töövõime ulatus ja eeldatav kestus ning soovitud sobivate töötingimuste, abivahendite kasutamise ja töövõime toetamise kohta. Nimetatud andmete alusel teeb töötukassa otsuse taotleja töövõime ulatuse kohta. Eksperdiarvamuses antud hinnang on ka aluseks taotlejale sobivate teenuste pakkumisel.

Lõike 2 kohaselt kantakse andmekogusse taotleja töövõime hindamiseks määruse §-s 29 nimetatud tervishoiuteenuse osutaja vastuvõtule saatmise andmed, milleks on vastuvõtu

toimumise kuupäev ja põhjus, kaasatud meeskonnaliikmete andmed (nimi ja eriala) ning isiku selgitused ja seisundi objektiviseerimiseks tehtud testid ja nende tulemus.

Eelnõu §-s 32 loetletakse andmekogusse kantavad töövõime hindamise otsuse andmed. Otsuse tegemine, sh osalise või puuduva töövõime kestus ja otsuse tegemise tähtaeg on reguleeritud TVTS §-des 8 ja 9.

Lõike 1 kohaselt kantakse andmekogusse töövõime hindamise otsuse kuupäev ja number, määratud töövõime ulatus ja põhjus, osalise või puuduva töövõime kestus ja töövõime kordushindamise taotluse esitamise tähtaeg.

Lõike 2 kohaselt kantakse andmekogusse töövõime hindamise taotluse läbivaatamata jätmise andmed. Kui taotlus jäetakse läbi vaatamata, kantakse andmekogusse läbivaatamata jätmise teate põhjus, kuupäev ja number.

Lõike 3 kohaselt kantakse andmekogusse töövõime hindamata jätmise andmed. Kui töövõime jäetakse hindamata, kantakse andmekogusse töövõime hindamata jätmise otsuse kuupäev ja number ning hindamata jätmise põhjus.

Lõikes 4 sätestatakse lõigetes 1–3 nimetatud otsuse või teate muutmise või kehtetuks tunnistamise otsuse põhjuse, kuupäeva ja numbri kandmine andmekogusse.

Eelnõu §-des 33–35 sätestatakse andmekogusse töövõimetoetuse kohta kantavad andmed.

Eelnõu § 33 kohaselt kantakse andmekogusse töövõimetoetuse taotluse esitamise kuupäev ja andmed asjaolude kohta, mis annavad osalise töövõimega isikule õiguse saada töövõimetoetust. Nimetatud asjaolud on sätestatud TVTS-i §-s 12.

Eelnõu § 34 loetleb andmekogusse kantavad töövõimetoetuse väljamaksmist ja suurust mõjutavad asjaolud. Töövõimetoetuse väljamaksmist ja suurust mõjutavad asjaolud on sätestatud TVTS-i §-des 13, 18 ja 19.

Isiku sissetuleku arvutamiseks kasutatakse Maksu- ja Tolliameti andmeid. Arvesse võetakse kõik tasud, mis kuuluvad maksustamisele sotsiaalmaksuga vastavalt sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktidele 1, 3, 4, 6 ja 9 ehk töötajale/ametnikule makstud töötasu/palk, juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmele ja pankrotihaldurile makstud tasu, võlaõigusliku lepingu alusel makstud tasu ning muu eespool nimetatud, kuid töö tegemise eest makstav tasu. Sissetulekute hulka arvatakse ka summad, millelt makstakse maksu ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse alusel, vanemahüvitis (sealhulgas vanemahüvitise ja sünnitushüvitise vahe) ning ravikindlustuse seaduse alusel makstav ajutise töövõimetuse hüvitis, kuna tegemist on sotsiaalmaksu alusel arvutatud asendussissetulekutega, samuti töötuskindlustushüvitis. Sissetuleku hulka arvatakse ka välisriigist saadav sarnane tulu, mille saamisest peab isik peab töötukassat teavitama.

Eelnõu § 35 sätestab andmekogusse kantavad töövõimetoetuse otsuse ja töövõimetoetuse väljamaksmise andmed.

Lõikes 1 loetletakse andmekogusse kantavad töövõimetoetuse taotluse suhtes tehtud otsuse andmed. Andmekogusse kantakse töövõimetoetuse taotluse läbivaatamata jätmise teate kuupäev ja number ning läbivaatamata jätmise põhjus. Töövõimetoetuse määramise korral

kantakse andmekogusse töövõimetoetuse maksmise periood ja töövõimetoetuse maksmise peatamise periood. Samuti kantakse andmekogusse töövõimetoetuse määramise või määramata jätmise otsuse kuupäev ja number ning määramata jätmise põhjus, töövõimetoetuse maksmise peatamise või lõpetamise otsuse kuupäev ja number ning töövõimetoetuse maksmise peatamise või lõpetamise põhjus ja kuupäev. Lisaks sellele kantakse andmekogusse sama lõike punktides 1, 5 ja 6 nimetatud teate või otsuse muutmise või kehtetuks tunnistamise otsuse põhjus, kuupäev ja number.

Lõike 2 kohaselt kantakse andmekogusse andmed töövõimetoetuse väljamaksmise kohta. Nimetatud andmeteks on töövõimetoetuse väljamaksmise aeg, töövõimetoetuse suurus, töövõimetoetuse väljamaksmise viis ning puude raskusaste ja periood. Puude raskusastme tuvastamise andmed on vajalikud juhul, kui isikul tekib õigus kojukandele töötukassa kulul (TVTS-i § 17 lg 3).

Eelnõu § 36 sätestab andmekogusse kantavad andmed liikluskindlustusega tegelevalt kindlustusandjalt töövõimetoetuse tagasinõudmise kohta. Kui isikul on õigus nii töövõimetushüvitisele kindlustusandja poolt kui töövõimetoetusele töötukassa poolt, siis vähendab kindlustusandja makstavat töövõimetushüvitist töövõimetoetuse selle osa võrra, mille võrra isiku töövõime on vähenenud liiklusõnnetuse tõttu ning töötukassa nõuab selle summa hiljem kindlustusandjalt tagasi. Töötukassa nõuab liikluskindlustusega tegelevalt kindlustusandjalt isikule väljamakstud töövõimetoetuse tagasi, kui töövõimetoetust saavale isikule makstakse kindlustusandja poolt töövõimetushüvitist.

Eelnõu § 37 kohaselt kantakse andmekogusse lisaks määruse §-s 29 sätestatule andmed sotsiaalmaksu maksmise taotlemise kohta äriühingu, mittetulundusühingu, sihtasutuse või füüsilisest isikust ettevõtja selle töötaja eest, kes on osalise või puuduva töövõimega või vähemalt 40-protsendilise töövõimetusega. Osalise või puuduva töövõimega töötava isiku eest on tööandjal õigus esitada taotlus riigipoolseks sotsiaalmaksu tasumiseks.

Punktide 1–3 kohaselt kantakse andmekogusse osalise või puuduva töövõimega või vähemalt 40% püsiva töövõimetusega töötaja nimi ja isikukood ning töösuhte alguse ja lõppkuupäev.

Punkti 4 kohaselt kantakse andmekogusse sotsiaalmaksu maksmise avalduse esitamise kuupäev.

Punkti 5 kohaselt, kui sotsiaalmaksu maksmise avaldus jäetakse läbi vaatamata, kantakse andmekogusse avalduse läbivaatamata jätmise teate põhjus, kuupäev ja number.

Punkti 6 kohaselt, kui töötukassa maksab sotsiaalmaksu või keeldub sotsiaalmaksu maksmisest, kantakse andmekogusse vastava otsuse kuupäev ja number ning maksmisest keeldumise põhjus.

Punkti 7 kohaselt kantakse andmekogusse sotsiaalmaksu maksmise alguskuupäev.

Punkti 8 kohaselt kantakse andmekogusse sotsiaalmaksu maksmise või maksmisest keeldumise otsuse muutmise või kehtetuks tunnistamise otsuse põhjus, kuupäev ja number.

Punktide 9–10 kohaselt kantakse andmekogusse sotsiaalmaksu maksmise lõpetamise otsuse põhjus, kuupäev ja number ning sotsiaalmaksu maksmise lõpu kuupäev.

Punkti 11 kohaselt kantakse andmekogusse sotsiaalmaksu maksmise lõpetamise otsuse muutmise või kehtetuks tunnistamise otsuse põhjus, kuupäev ja number.

Eelnõu 4. peatükis reguleeritakse juurdepääs andmekogu andmetele ja andmete väljastamine ning andmeandjad.

Eelnõu § 38 sätestab andmete väljastamise andmekogust ja juurdepääs andmekogu andmetele.

Lõikega 1 sätestatakse, et andmekogu andmetele võimaldatakse juurdepääs kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (IKÜM) ja teiste õigusaktidega.

Lõikega 2 sätestatakse nõuded andmete jagamisele rahvusvahelisel tasemel.

Lõikes 3 on sätestatud, et Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus (TEHIK) täidab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 4 lõike 2 rakendamiseks loodud infosüsteemis Eesti juurdepääsupunkti ülesandeid. Nende ülesannete täitmisel tekkivate turvaintsidentide lahendamisel on TEHIK-ul õigus lugeda ja kustutada infosüsteemi kaudu edastatavaid isikuandmeid. Üle-euroopalise IT-projekti, sotsiaalkindlustusteabe elektroonilise vahetamise⁸ kaudu alustavad liikmesriikide rakendusasutused sotsiaalkindlustusalaste andmete vahetamist 2019. aasta juulist. Iga riik pakub ise välja oma infosüsteemi riigisisese arhitektuuri. Ühendus teiste riikidega toimub kindlaksmääratud juurdepääsupunkti kaudu. Juurdepääsupunkt teeb võimalikuks ühenduse Eesti rakendusasutuste ja teiste riikide rakendusasutuste vahel ehk sealt liiguvad läbi kõik saadetud sõnumid, mis tulevad riiki sisse või riigist väljuvad. Eestis täidab seda rolli TEHIK.

Asutused, kes EESSI platvormi kaudu andmeid vahetavad, on Sotsiaalkindlustusamet, töötukassa, Eesti Tervisekassa ning Maksu- ja Tolliamet. Kuigi rakendusasutuste õigus ja ka kohustus andmeid vahetada tuleb otsekohalduvast Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta ning määrusest (EÜ) nr 987/2009, ei ole see piisav, et TEHIK (ehk n-ö kolmas asutus) saaks juurdepääsupunkti teenust osutada. Seetõttu tuleb vastav õigus sätestada andmekogu põhimääruses.

Lõikes 4 on sätestatud andmekogule juurdepääs andmekogu arendajale ja hooldajale. Lõike 6 kohaselt tuleb vastutaval töötlejal pidada arvestust, kellele, mis eesmärgil, millal, millisel viisil ja milliseid isikuandmeid andmekogust väljastatakse.

Lõike 5 kohaselt võib andmeid väljastada isikule, kelle andmeid andmekogus töödeldakse, või tema esindajale.

Lõike 8 kohaselt väljastatakse andmekogu koosseisu kuuluvast andmelaost andmeid riigi-, kohaliku omavalituse üksuse asutuse või muule avalik-õigusliku isikule või avalikke ülesandeid täitvatele eraõiguslikule isikule, kui see on vajalik tema õigusaktidest tulenevate ülesannete täitmiseks. Töötukassa otsustab, kas andmed väljastatakse taotluse või lepingu alusel või tagatakse juurdepääs andmelao andmetele andmetaotleja ja töötukassa vahel sõlmitud lepingu alusel.

Eelnõu § 39 sätestab juurdepääsu töövõime hindamise andmetele.

⁸ ingl Electronic Exchange of Social Security Information, EESSI

Lõige 1 sätestab juurdepääsupiirangu, mis tuleneb TVTS-i § 7 lõikest 1. Andmekogusse kantud eksperdiarvamustele (isiku diagnooside ja seisundi kohta) on juurdepääs üksnes tervishoiuteenuse osutajale, arstiõppe läbinud isikule ja õigusaktides sätestatud juhul muule isikule.

Lõige 2 sätestab, et töövõime hindamisel antud eksperdiarvamuse andmete töötlemine logitakse. Logi sisaldab andmeid andmekogusse tehtud kannete ja päringute kohta.

Lõike 3 kohaselt kuvatakse isikule töövõime hindamisel antud eksperdiarvamuse andmete töötlemise logid tervise infosüsteemi kaudu.

Eelnõu § 40 sätestab andmekogusse andmeandjad ja andmevahetuse teiste andmekogudega.

Lõikes 1 sätestatakse andmekogusse andmete esitajad. TöMS-i järgi esitavad andmeid andmekogusse töötaja, töötaja, muu isik, kes ei ole töötuna arvele võetud, kuid kellele osutatakse tööturuteenuseid ning tööandja, teenuseosutaja. Tööturuteenuse osutaja esitab tööturuteenuse osutamiseks vajalikke andmeid ning isiku tööturuteenusel osalemist tõendavaid andmeid. Tööandja võib olla nii tööturuteenuse saaja (nt töövahendus, palgatoetus) kui ka tööturuteenuse osutaja (nt tööpraktika). Andmekogusse esitab andmeid tööandja ka siis, kui ta taotleb luba välismaalase töölevõtmiseks. Andmete esitajaks on ka tuumakatastroofi, tuumakatsetuse või aatomielektrejaama avarii tagajärgede likvideerimisest osavõtnud mittetöötav isik, kes on taotlenud sotsiaalmaksu maksmist.

TkindlS-i järgi esitavad andmeid andmekogusse kindlustatu, tööandja, töötaja või ametnik, pankrotihaldur, ajutine pankrotihaldur või Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis määratud vastava pädevusega isik ning töötukassa. Need on isikud, kes ise esitavad andmeid andmekogusse ning kelle suhtes töötukassa haldusmenetlust läbi viib.

TVTS järgi esitavad andmeid andmekogusse töövõime hindamist ja töövõimetoetust taotlev isik, tööandja, kes taotleb erijuhtudel sotsiaalmaksu tasumist ning tervishoiuteenuse osutaja, kes koostab eksperdiarvamus. Samuti esitab andmeid liikluskindlustusega tegelev kindlustusandja.

Lõigetes 2-20 on loetletud andmeandjatena teised riiklikud andmekogud ja on välja toodud, milliseid andmeid töötukassa andmekogu nendest andmekogudest saab. Andmed on töötukassale vajalikud TöMSi-is, TKindlS-is, TVTS-is ja teistest õigusaktides sätestatud ülesannete täitmiseks. Selline andmete edastamine vähendab isikul dokumentide esitamise vajadust ning kiirendab haldusmenetluse protsessi.

Eelnõu 5. peatükis reguleeritakse andmekogusse kantud andmete ja nende alusdokumentide säilitamine.

Eelnõu §-d 41–42 sätestavad andmekogusse kantud andmete säilitamise, andmete pseudonüümimise ja pseudonüümitud andmete depseudonüümimise.

Eelnõu §-s 41 kehtestatakse andmekogu andmete täpsed säilitustähtajad. Andmeid säilitatakse üldjuhul alates kuni kümme aastat pärast menetluse lõppemist või isiku surma.

Säilitustähtaja möödumisel peab vastutav töötleja andmekogusse kantud andmed pseudonüümima säilitustähtaja möödumisel üks kord aastas hiljemalt säilitustähtaja möödumise kalendriaasta lõpus. Seda on mõistlik teha üks kord aastas, kui saabub kõikide

vastava aasta andmete säilitustähtaeg. Pseudonüümituna säilitatakse andmeid 65 aastat. Säilitustähtaja saabumisel andmed anonüümitakse.

Säilitustähtaja möödumisel §-s 4 nimetatud alusdokumente ei pseudonüümita, vaid need kustutatakse üks kord aastas hiljemalt säilitustähtaja möödumise kalendriaasta lõpus. Infosüsteemi lisatud failide sisu ei ole võimalik tehniliselt pseudonüümida või see oleks ebamõistlikult keeruline, mistõttu säilitustähtaja möödumisel, kui toimub andmekogusse kantud andmete pseudonüümimine, alusdokumendid kustutatakse. Kuna alusdokumentidelt kantakse olulised andmed andmekogusse ja säilitatakse andmekogus, siis andmekogusse kantud andmekoosseisud tagavad kogu vajaliku informatsiooni andmete töötlemise eesmärgi saavutamiseks, mistõttu ei ole vaja alusdokumente eraldi kauem säilitada.

Uuringute tegemiseks on oluline andmeid säilitada pseudonüümitult (ehk kujul, mis võimaldab vajadusel eri andmekogude ja andmeallikate andmeid siduda) sellise ajavahemiku vältel, mis kataks ära inimese ja laiemalt, mingi sünnikohordi majanduslikult aktiivse vanusevahemiku. Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni välja töötatud metoodika kohaselt, mille alusel tehakse ka Eesti tööjõu-uuringut, loetakse tööealiseks inimesi vanuses 15–74 eluaastat. Selleks, et oleks võimalik uurida terviklikult mõne sünnikohordiga seotud sündmusi, on vajalik, et kõigi vastavas kohordis sündinud inimeste andmed oleksid kättesaadavad vähemalt kogu kohordi potentsiaalse majanduslikult aktiivse ea vältel, ning lisaks on vajalik arvestada viitajaga uuringute tegemiseks. Lisaks on teatud ajavahemikul aset leidnud nähtustele keskendunud uuringute seisukohalt oluline hõlmata võimalikult paljude vaadeldaval perioodil aktiivsete inimeste andmeid. Näiteks, viie majandustsükli uurimiseks on vajalik vaadelda hinnanguliselt andmed üle viie aastakümne (arvestades, et üks majandustsükkel kestab ligikaudu 10 aastat). Pseudonüümitud andmete 65-aastane säilitustähtaeg võimaldab täielike andmete põhjal tagasiulatuvalt analüüsida kuni 75 aastast ajavahemikku.

Lõiked 4 ja 5 sätestavad logiandmete säilitamise ja kustutamise tähtaja. Andmete töötlemise logisid säilitatakse kaks aastat ning töövõime hindamisel antud eksperdiarvamuse töötlemise logisid viis aastat, kuna osalise või puuduva töövõime maksimaalne kestus on kuni viis aastat (TVTS-is § 8 lg 1). Andmetöötluslogid kustutatakse üks kord aastas hiljemalt säilitustähtaja möödumise kalendriaasta lõpus.

Eelnõu § 42 sätestab andmekogusse kantud andmete pseudonüümimise ja pseudonüümitud andmete depseudonüümimise.

Lõikes 1 sätestatakse, et pseudonüümimisele kuuluvad isikustatud andmed asendatakse juhuslikest numbritest koosneva kordumatu koodiga, mis tagab, et andmeid säilitatakse viisil, mis ei ole otseselt seostatavad konkreetse andmesubjektiga. Pseudonüümitud andmeid on võimalik depseudonüümida ehk viia isikustatud kujule, kasutades krüpteerimisvõtit.

Lõike 2 kohaselt määrab andmekogu vastutav töötleja isikud, kellel on ligipääs depseudonüümimist võimaldavatele andmetele ehk nn krüpteerimisvõtmele ning depseudonüümitud andmetele.

Lõikes 3 on loetletud, mis juhtudel võib andmekogus pseudonüümitud andmeid depseudonüümida ehk viia tagasi isikustatud kujule. Andmeid võib depseudonüümida:

1) seaduses sätestatud juhul, kui depseudonüümimata ei ole andmetöötluse eesmärgid saavutatavad;

2) töötukassa tegevuse, sealhulgas töötuskindlustuse, rakendatavate tööturumeetmete, tööturumeetmete raames osutatavate tööturuteenuste ja makstavate tööturutoetuste, töötutoetuse, töövõime hindamise ning töövõimetoetuse mõju ja tulemuslikkuse hindamiseks, kui see on vajalik teistelt asutustelt saadud andmetega kokkuviiamiseks ning kui andmeid depseudonüümimata ei ole andmetöötlaste eesmärgid saavutatavad;

3) riikliku statistika, teadus- või ajaloouringu tegemise ja poliitikakujundamise eesmärgil tehtavateks uuringuteks ja analüüsideks, kui andmeid depseudonüümimata ei ole andmetöötlaste eesmärgid saavutatavad;

4) andmete kvaliteedi tagamiseks. Andmekvaliteedi tagamiseks võib depseudonüümimine olla vajalik näiteks juhul, kui pseudonüümimise käigus pseudonüümitakse andmeid liigselt ehk rohkem kui oleks pidanud. Sellisel juhul on võimalik need andmed depseudonüümida ning operatiivbaasis taastada.

Eelnõu 6. peatükis reguleeritakse andmekogu rahastamist.

Eelnõu § 43 sätestab andmekogu pidamise ning hooldus- ja arendustööde rahastamise. Andmekogu pidamist rahastatakse töötukassa eelarvest.

Eelnõu 7. peatükis reguleeritakse rakendussätteid ja määruse jõustumine.

Eelnõu § 44 määratakse kindlaks üleminekusätted.

Lõikes 1 sätestatakse enne 1. jaanuari 1999 töötuna arvel olnud isikute pensioniõiguslikku staaži tõendavate andmete säilitamine. Andmeid säilitatakse 55 aastat töötuna arvelevõtmisest arvates, sest need andmed on vajalikud isiku pensioniõigusliku staaži tõendamiseks. Riikliku pensionikindlustuse seaduse § 28 lõike 2 punkti 8 kohaselt arvatakse pensioniõigusliku staaži hulka riigi tööhõivetalituses töötu abiraha saamise või tööhõivetalituse vahendusel tööturukoolituses osalemise aeg.

Lõikes 2 sätestatakse, et enne 1. jaanuari 2024 vastavatesse ühendatavatesse andmekogudesse kantud andmeid töödeldakse ja säilitatakse käesolevas andmekogus sätestatud tingimustel ja korras. Säte on vajalik õigusselguse huvides, kuna senise kolme töötukassa peetava andmekogu andmete töötlemist jätkatakse alates 1. jaanuarist 2024 käesolevas määruse sätestatud tingimustel ja korras.

Eelnõu § 45 sätestab, et määrus jõustub 1. jaanuaril 2024.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on vastavuses Euroopa Liidu õigusega, sealhulgas isikuandmete kaitse üldmäärusega.

4. Määruse mõjud

Eelnõu muudatuste rakendamisega võib kaasneda mõju järgmistes valdkondades: sotsiaalne, sh demograafiline mõju, mõju riigivalitsemisele ning mõju infotehnoloogiale ja infoühiskonnale. Eelnõu mõjude olulisuse tuvastamiseks hinnati nimetatud valdkondi nelja kriteeriumi alusel: mõju ulatus, mõju avaldumise sagedus, mõjutatud sihtrühma suurus ja ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk. Eelnõus esitatud muudatused ei mõjuta haridust,

kultuuri ja sporti; majandust; keskkonda; riigikaitset ja välissuhteid; siseturvalisust ja keskkonda ning regionaalarengut, mistõttu ei ole mõju olulisust nendes valdkondades hinnatud.

Sotsiaalne mõju, sealhulgas demograafiline mõju

Mõju sihtrühm: andmesubjektid

Muudatusest mõjutatud sihtrühm, avalduva mõju kirjeldus ja mõju olulisus

Muudatusega koondatakse kolm töötukassa andmekogu – (1) töötuna ja töötusijana arvel olevate isikute ning tööturuteenuste osutamise register, (2) töötuskindlustuse andmekogu ning (3) töövõime hindamise ja töövõimetoetuse andmekogu – üheks töötukassa andmekoguks. Muudatus suurendab andmesubjektide jaoks õigusselgust, kuivõrd seni reguleeris igat andmekogu eraldi vastava andmekogu põhimäärus, kuid muudatuse tulemusena kehtestatakse uus määruse terviktest kolme töötukassa andmekogu põhimääruse asemel. Õigusliku süsteemi lihtsustamine võimaldab andmesubjektidel paremini mõista, milliseid andmeid töötukassa nende kohta kogub, millisel otstarbel kasutatakse, kuidas säilitatakse ning kellele ja mis alustel väljastatakse. Muudatus mõjutab potentsiaalselt kõiki Eesti elanikke ja tööandjaid, kellele on töötukassa seadustest tulenevaid ülesandeid osutanud või osutab tulevikus (nt isikute töötuna arvele võtmine ja töötute üle arvestuse pidamine, tööturumeetmete pakkumine, töötutoetuse määramine ja maksmine, sotsiaalmaksu erijuhtudel määramine ja maksmine, hüvitiste määramine ja maksmine, töövõime hindamine ja töövõimetoetuse määramine ja maksmine). 2023. a II kvartali seisuga oli Eestis 15–74-aastaseid tööealisi elanikke ligikaudu 1 miljon ning 2021. a seisuga oli Eestis ligikaudu 137 000 majanduslikult aktiivset ettevõtet, mistõttu on muudatusest mõjutatud sihtrühm suur. Mõju ulatus sihtrühma jaoks on siiski väike, kuna töödeldavate andmete koosseis andmekogude liitmise tulemusel ei muutu. Mõju sagedus on väike, kuna õigusliku süsteemi lihtsustamine on ühekordne tegevus.

Mõju andmekaitsele

Andmekaitsealase mõjuhinnangu tegemisel lähtuti sellest, et töödeldakse juba kogutavaid andmeid ning töötlemise eesmärgid ei muutu. Riskide esinemise tõenäosus on eelnimetatud põhjustel väike. Tegemist ei ole uue loodava andmekoguga, vaid kolme olemasoleva andmekogu ühendamise. Andmetöötlus toimub toimivate protsesside alusel, iga konkreetse andmekoguga kokku puutuv töötaja pääseb ligi vaid tema tööülesannete täitmiseks vajalikele andmetele ning andmekoosseisud ja töötlemise ulatus võrreldes varasemaga sisult ei muutu.

Riski nimetus	Riski kirjeldus	Riski esinemise tõenäosus	Esineva riski mõju	Ettepanek riski maandamiseks
Andmete pääsevad ligi volitamata kolmandad isikud	Andmekaitse üldmäärus seab ranged kriteeriumid volituste kohta; Andmeid võib edastada kooskõlas õigusliku aluse olemasoluga, milles tuleb enne veenduda (õigus	Väike (1)	Väike (1)	Kokku on lepitud turvaline viis andmete edastamiseks, nt kasutatakse parimaid tehnikaid ja rakendatakse parimaid turvanõudeid.

	eksisteerib või mitte).			
Vastutav töötaja töötleb isikuandmeid puudulikul alusel (nt oli täiendavalt vaja isiku nõusolekut)	Vastutav töötaja peab tagama töötlemise õiguspärasuse ja korrektsuse.	Väike (1)	Väike (1)	Töötlemine toimub andmekaitse üldmääruses sätestatud alustel ja korras, andmetöötlus kajastub andmekogu põhimääruses (andmed, sh andmeandjad).

Ebasoovitavate mõjude risk

Ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Muudatus suurendab andmesubjektide jaoks õigusselgust, kuid kuna töödeldavate andmete koosseis andmekogude liitmise tulemusel ei muutu, on mõju ulatus sihtrühma jaoks väike. Muudatus mõjutab potentsiaalselt kogu Eesti tööelist elanikkonda ning tööandjaid, mistõttu on mõjutatud sihtrühm suur. Mõju sagedus on väike, kuna õigusliku süsteemi lihtsustamine on ühekordne tegevus. Kokkuvõttes on muudatusel sihtrühma jaoks oluline mõju.

Mõju riigivalitsemisele

Mõju sihtrühm: andmete vastutav töötaja ehk töötukassa, andmesaajad

Muudatusest mõjutatud sihtrühm, avalduva mõju kirjeldus ja mõju olulisus

Muudatus, millega koondatakse kolm senist töötukassa andmekogu üheks töötukassa andmekoguks ning millega kehtestatakse uus töötukassa andmekogu põhimäärus, suurendab õigusselgust nii töötukassa kui ka laiemalt andmesaajate jaoks, kuivõrd muudatuse tulemusel on kõiki töötukassa andmeid puudutav regulatsioon kättesaadav ühest põhimäärusest. Töötukassa seadustest tulenevate ülesannete täitmiseks on andmetele ligipääs töötukassa töötajatel (tööülesannete täitmiseks), andmekogu arendaval või hooldaval töötajal (arendus- või hoolduslepingus sätestatud ulatuses ja tingimustel) ning enda andmetele isikul, kelle andmeid andmekogus töödeldakse. Töötukassa väljastab andmeid TEHIKU-le Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 4 lõike 2 rakendamiseks ning andmelaost andmeid riigi-, kohaliku omavalituse asutuse või muule avalik-õigusliku isikule või avalikke ülesandeid täitvatele eraõiguslikule isikule, kui see on vajalik tema õigusaktidest tulenevate ülesannete täitmiseks. Eeltoodust lähtudes on mõjutatud sihtrühma suurus keskmine. Õigusliku süsteemi lihtsustamine võimaldab andmesaajatel paremini mõista, milliseid andmeid töötukassa kogub, kuidas ja kui pika ajavahemiku vältel neid säilitatakse ning kellele ja millisel otstarbel neid väljastatakse. Andmete kogumise, säilitamise ja väljastamise põhimõtetes ei ole sisulisi muudatusi. Muudatusega ei kaasne rahalisi kulusid. Töötukassa andmekogu pidamist ning hooldus- ja arendustöid rahastatakse ka edaspidi töötukassa eelarvest nagu see oli varem kolme eraldi andmekogu puhul. Kuna tegemist on õigusliku muudatusega, millega ei kaasne sihtrühma

jaoks lisategevusi ega -kulusid, on mõju ulatus sihtrühma jaoks väike. Mõju sagedus on samuti väike, kuna õigusliku süsteemi lihtsustamine on ühekordne tegevus.

Ebasoovitavate mõjude risk

Ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Muudatus suurendab õigusselgust nii töötukassa kui ka andmesaajate jaoks, kuivõrd muudatuse tulemusel on ühised nõuded töötukassa kõigi andmete kohta ühes andmekogu põhimäärus. Mõjutatud sihtrühma suurus on keskmine. Kuna tegemist on õigusliku muudatusega, millega ei kaasne sihtrühma jaoks lisategevusi ega -kulusid, on mõju ulatus väike. Mõju sagedus on samuti väike, kuna õigusliku süsteemi lihtsustamine on ühekordne tegevus.

Mõju infotehnoloogiale ja infoühiskonnale

Mõju sihtrühm: andmete vastutav töötleja ehk töötukassa

Muudatusest mõjutatud sihtrühm, avalduva mõju kirjeldus ja mõju olulisus

Eelnõuga muutub võrreldes hetkel kehtivate eraldiseisvate andmekogude ülesehitusega loodava ühtse andmekogu ülesehitus, mis koosneb operatiivbaasist, mida kasutatakse seadustest tulenevate ülesannete igapäevaseks täitmiseks ning andmelaost, mida kasutatakse eeskätt äriprotsesside toetamiseks, statistika ja analüüside tegemiseks (sh andmete väljastamiseks riiklikuks statistikaks ning teadusuuringute läbiviimiseks), töötukassa vahendite planeerimiseks ja tegevuse korraldamiseks. Andmelao kasutamine vähendab operatiivbaasi koormust. Muudatuse rakendamine ei too kaasa töötukassa infosüsteemide arendamise vajadust. Samuti säilib võrreldes seni eraldiseisvate andmekogudega ühtse andmekogu turvaklass K2T1S2 ning keskmine turbeaste. Mõju ulatus töötukassa jaoks on keskmine, kuna ühtse andmekogu loomine lihtsustab tulevikus andmekogu arenduste tegemist, suurendab arenduskiirust ning võimaldab vähendada tulevikus tehtavaid arenduskulusid, kuna arendamisel saab kasutada samu või sarnaseid tehnoloogilisi lahendusi. Mõju sagedus töötukassa jaoks on regulaarne, kuna nii operatiivbaasi kui ka andmeladu kasutatakse igapäevaselt tööülesannete täitmiseks.

Ebasoovitavate mõjude risk

Ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Muudatus mõjutab positiivselt andmete vastutavat töötlejat ehk töötukassat. Mõju ulatus töötukassa jaoks on keskmine – ühtse andmekogu loomine lihtsustab tulevikus andmekogu arenduste tegemist, suurendab arenduskiirust ning võimaldab vähendada tulevikus tehtavaid arenduskulusid. Mõju sagedus töötukassa jaoks on regulaarne, kuna andmekogu kasutatakse igapäevaselt. Kokkuvõttes on muudatusel töötukassa jaoks oluline mõju.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisategevusi ega -kulusid. Töötukassa infosüsteeme arendada ei ole vaja. Määruse rakendamisega seoses vähenevad tulevikus infosüsteemide arenduskulud, kuna saab kasutada samu või sarnaseid tehnoloogilisi lahendusi.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2024.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Justiitsministeeriumile, Kaitseministeeriumile, Haridus- ja Teadusministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile, Siseministeeriumile ja Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Andmekaitse Inspektsioonile, töötukassale, Eesti Tööandjate Keskkliidule, Eesti Ametiühingute Keskkliidule, Teenistujate Ametiliitude Keskorganisatsioonile TALO, Riigi Infosüsteemi Ametile ja Statistikaametile. Eelnõu kavand on rakendusaktina lisatud tööturumeetmete seaduse eelnõu juurde (eelnõu 735 SE)⁹.

⁹<https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/53f44caa-2715-43a5-b78e-e9ef2dc8a86a/T%C3%B6%C3%B6turumeetmete+seadus>